

ע"פ 4768/14 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4768/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט נ' הנדל

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית (המתלוננת)

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים
מיום 27.05.2014 בתפ"ח 33735-09-12 שניתן על
ידי כב' סגן הנשיא י' צבן והשופטים ר' כרמל ור' פרידמן-
פלדמן

בשם המערער: עו"ד שי שקד

בשם המשיבות: עו"ד עדי צימרמן

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

מונח בפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (תפ"ח 33735-09-12, כב' סגן הנשיא י' צבן והשופטים ר'

עמוד 1

משותפים עמה. במקביל להתפתחות הקשר עמו, התדרדר מצבה הנפשי של המתלוננת. המערער מנגד מסר גרסה בה התכחש לכל מגע מיני עם המתלוננת. הוא אמנם אישר שהיה בקשר עם המתלוננת, אך טען שכל שעשה הוא לשוחח איתה, ושהיא זו שניסתה בכל פעם להגיע איתו למגע מיני. לדבריו, המתלוננת הייתה מטרידה אותו בכך שהייתה עוקבת אחריו, שולחת לו הודעות ומתקשרת אליו שוב ושוב, כאשר הוא מנסה להתחמק ממנה אך ללא הצלחה. לבסוף, טוען המערער, משראתה המתלוננת שלא יהיה ביניהם קשר, החליטה להגיש את התלונה נגדו כנקמה. בית המשפט המחוזי הרשיע כאמור את המערער על סמך, בין היתר, התרשמותו החיובית מעדות המתלוננת; התרשמותו השלילית מעדות המערער; העימות שנערך בין השניים במשטרה; עדות אבי המתלוננת; עדויות מכרי המערער; ובדיקה רפואית שנערכה למתלוננת.

במסגרת הדיון בגזר הדין הוגש תסקיר נפגעת עבירה בעניינה של המתלוננת. מהתסקיר עלה כי לפני שהכירה את המערער, הייתה המתלוננת ילדה שמחה ומאושרת, אולם מרגע שהכירה אותו לא הייתה לה עוד ילדות. תוך כדי הקשר עמו לא הבינה עד כמה הוא הרסני, ורק לאחר חשיפת הפגיעה התהפך עולמה, "לאחר שהבינה שמה שהאמינה שזה טוב - הוא רע, מה שחשבה שזו אהבה - זה פגיעה, מה שחשבה שהוא קשר - הוא ניצול". עוד מתואר בתסקיר מצבה הנפשי הקשה של המתלוננת, אף לאחר סיום הקשר עם המערער, ובעת היותה בת 16 במהלך ניהול המשפט. מתוארים קשיי תפקוד, דיכאון, סיטי לילה, התדרדרות בלימודים, חוסר אמון מוחלט באנשים ובעצמה, תחושת בידוד וניתוק, וקושי בגיוס כוחות נפשיים "להחזיק את עצמה". לבסוף צוין כי כדי "לשבור את המעגל" זקוקה המתלוננת לטיפול ארוך ומורכב, לתהליך בו תוכל להכיל את הפגיעה ולהתחיל לבנות את עצמה מחדש. בהתחשב בתסקיר ובשאר נסיבות העבירה, קבע בית המשפט המחוזי מתחם עונש הולם של בין 14 לבין 18 שנות מאסר. בהתחשב בנסיבותיו האישיות של המערער, ביניהן העדר עברו הפלילי וההשפעה על משפחתו קשת היום לקולא, ומנגד מסוכנותו והעדר שיתוף הפעולה מצידו עם רשויות החוק לחומרא, נקבע עונשו שכאמור הועמד על 16 שנות מאסר בפועל, שנת מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.

2. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הוגש הערעור שבפנינו. תחילה, הוגש כערעור הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, אולם במהלך הדיון שנערך בפנינו, חזר בו המערער מן הערעור על הכרעת הדין ונותר עומד על הערעור על גזר דינו בלבד. לטענתו, העונש שנגזר עליו חמור יתר על המידה. זאת בהתחשב בכך שבמהלך התקופה שתוארה על ידי בית המשפט המחוזי כתקופה שבה ביצע מעשיו במתלוננת, שהם פעמים רבות בחו"ל. בשהייה זו יש בכדי לקטוע את רצף המעשים, ואף לקצר את התקופה הכוללת של ביצוע המעשים בפועל. עוד טוען המערער כי בעצם העובדה שהמתלוננת התאהבה בו והגיעה אליו במהלך תקופה ארוכה מרצונה החופשי, יש בכדי להפחית את חומרת מעשיו ומכאן להביא להקלה בעונשו. לבסוף, טען המערער כי נסיבותיו האישיות, ביניהן מצבה של משפחתו, מצבו הרפואי של בנו והיעדר עברו הפלילי, מצדיקות אף הן הקלה בעונשו.

3. דין הערעור להידחות.

כידוע, העיקרון המנחה בענישה הקבוע בחוק העונשין לאחר תיקון 113, הוא עקרון ההלימה, המורה על "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב לחוק).

בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן המיוחדת של עבירות מין, חומרה הנובעת בעיקר מהפגיעה הקשה באוטונומיה של הפרט, בצנעתו, בזכותו להגן על גופו ובביטחונו האישי. פגיעה זו כה קשה היא, עד שהיא חורגת מהפגיעה האישית בקורבן ומשתרעת

על פני פגיעה כוללת בחברה. במקום אחר ציינתי:

"על אף שכל פגיעה באחר היא חמורה וקשה, דומה שישנן עבירות אשר חורגות מהפגיעה בקרבן העבירה, וטמונה בהן תפיסה מוסרית וחברתית קלוקלת ומעוותת המחייבת החמרה מיוחדת. החמרה זו לא באה רק כדי להרתיע את העברין אלא בנוסף לכך היא מבטאת סולם ערכים חברתי ראוי ומתוקן, ואף זו אחת מן הדרכים לבחינת עקרון ההלימה שקבע המחוקק. דרכים רבות לו למשפט להשמיע בהן את קולו ואחת מהן היא מדרג הענישה. הכפפתו של האחר והפיכתו לחפץ המספק את צרכי הפוגע, תוך הדממת קולו ומחיקת פניו של הנפגע, היא אינה רק פגיעה בנפגע עצמו אלא בערכי החברה כולה הרואה בכל אדם יצירה חד-פעמית, ייחודית ומיוחדת הקובעת תכלית לעצמה." (ע"פ 8923/14 מדינת ישראל נ' קרפצ'וב (12.4.2016)).

הפגיעה חריפה במיוחד כאשר מדובר בעבירות מין בקטינים, בהן מנצל הפוגע את פערי הכוחות בינו לבין הנפגע. בכל זאת יש להתחשב בגזירת עונשו של עברין המין.

באשר לנסיבות העבירה במקרה שלפנינו, הרי שמדובר בנסיבות קשות במיוחד, כפי שתיאר בית המשפט המחוזי. בראשיתה של מערכת היחסים בין הצדדים משך המערער את המתלוננת באמצעות עורמה ואימים, וביצע בה מעשיו תוך שהיא אינה מבינה אותם ואינה מסוגלת להתנגד. בהמשך, הביא המערער את המתלוננת לפיתוח רגשות ותלותיות כלפיו, יצר עמה מערכת יחסים מעוותת ונהג בה כ"אשתו", זאת על אף פער הגילאים העצום ביניהם ועל אף היותה ילדה קטנה. המעשים בוצעו על ידי המערער כמעט מדי יום ביומו, ולאורך תקופה ארוכה של 4 שנים. עוד במסגרת נסיבות העבירה יש לקחת בחשבון את השלכות המעשים על המתלוננת והנזקים הקשים שנגרמו לה, כפי שתוארו בתסקיר נפגעת העבירה. המתלוננת למעשה איבדה את ילדותה, את תמימותה, את שמחת החיים והקשר הטוב שהיה לה עם משפחתה, ואת יכולתה לבטוח בבני אדם. נדמה שיהיה נכון יותר לומר כי לא שהמתלוננת איבדה את כל אלה, אלא שהם נשדדו ממנה.

בעצם העובדה שהמערער הביא את המתלוננת להתאהב בו ולהיתלות בו יש רק בכדי להחמיר במעשיו, ולא להקל, כפי שניסה לטעון בפנינו. המערער טיפח את מערכת היחסים המעוותת שלו עם המתלוננת באופן תכוף ואינטנסיבי, עד שהביאה למצב נפשי רעוע תוך פיתוח תלות בו. הוא ניצל את תמימותה שהפכה לאהבתה אליו, ואת האמון שפיתחה בו עקב מעשיו והקרבה המינית אליו, לצורך צרכיו המיניים. זאת, יש להדגיש, כאשר ההתאהבות והקשר המעין זוגי משפחתי בין השניים, נוצרו והתפתחו בעת היות המתלוננת בת 12 וחצי והמערער בן 45. לא ברור מכאן, כיצד ניסה לטעון בפנינו כי בכל אלה, יש דווקא בכדי להקל מחומרת מעשיו.

אכן, בסיום טיעוני המערער בפנינו חזר בו מהערעור על הכרעת הדין. יש לכך משקל. אך אין בשינוי העמדה האמור למחוק את עמדת המערער במהלך המשפט, שהביאה גם לצורך בהעדת המתלוננת. אמנם זכותו של כל נאשם לנהל משפטו עד תום, אך אין לשכוח שבקו ההגנה שבחר המערער הוא ניסה "להפיל" על המתלוננת את האשמה, ניסה לתארה ולציירה כפנטזיונרית מטרידנית שרדפה אחריו כאשר הוא מנסה שוב ושוב להתחמק ממנה.

גם את טענת המערער לקיצור התקופה בה יש להתחשב בעת גזירת הדין מחמת שהייתו בחו"ל, ועל כן להפחתה בעונשו, אין לקבל. ראשית, התקופה לאורכה בוצעו המעשים נקבעה כממצא עובדתי בבית המשפט קמא, ועל אורך התקופה, בנבדל מתדירות עמוד 4

קיומם של יחסי המין, לא חלק המערער. אך מעבר לכך, אף בהנחה שהמערער אכן שהה תקופה מסוימת של מספר חודשים בחו"ל, אין להתעלם מכך שבמהלך תקופה זו הוא המשיך את הקשר שלו עם המתלוננת, באמצעות שיחות טלפון, הודעות מסרונים והודעות דואר אלקטרוני. כאמור, חומרת מעשיו של המערער מקבלת משנה תוקף לאור העובדה שטיפח את הקשר המעוות שלו עם המתלוננת וגרם לה להיקשר אליו ולהיתלות בו. קשר זה לא הוזנח במהלך שהייתו בחו"ל. משכך לא נותק רצף המעשים, על הנזק הנפשי שנגרם למתלוננת במעשים שביצע לפני ואחרי השהייה בחו"ל.

המערער הוסיף והזכיר בפנינו את נסיבותיו האישיות. בבחינת גזר דינו של בית המשפט המחוזי, עולה כי כל נסיבותיו האישיות של המערער קיבלו התייחסות, והן שהביאו בסופו של דבר לקביעת עונש שלא על הרף המקסימלי במתחם הענישה שנקבע.

4. סוף דבר. מונח לפנינו מקרה בעל מאפיינים חריגים. המערער חיבר בין התקיפה הפיזית בדמות מעשיו לבין מעין התעללות רגשית, בדרך שבו הציג את הקשר בינו לבין המתלוננת, לרבות הפוטנציאל לעתיד כמשפחה. עולה מעדות המתלוננת ותסקיר נפגעת העבירה כי הצטברות זו פגעה בה קשות. בראייה זו, ובהינתן משך תקופת המעשים, גם אם יש לקצר במעט את התקופה הכוללת של ביצוע מעשי אונס, עולה המסקנה כי עונש המאסר שנגזר על המערער, על אף אורכו, איננו מצדיק התערבות.

הערעור נדחה.

ניתן היום, כ' בתמוז התשע"ו (26.7.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט